

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 8Cb/53/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7516206612
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Sukovská
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2022:7516206612.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudkyňou JUDr. Máriou Sukovskou v spore žalobcov 1/ K.. E. A., nar. XX.XX.XXXX a 2/ T. A., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom v Y. W. F., W.. L.. Š. XX, právne zastúpených Advokátskou kanceláriou Peter Dittrich s.r.o., so sídlom v Košiciach, Mudroňova 29, IČO: 36 861 855, proti žalovanému Okresnému stavebnému bytovému družstvu - Správa bytov, so sídlom v Moldave nad Bodvou, Rožňavská 10, IČO: 47 248 611, právne zastúpenému JUDr. Dušanom Pavčíkom, advokátom so sídlom v Košiciach, Kuzmányho 57, v konaní o určenie práv členov družstva takto

rozhodol:

I. Súd žalobu zamietá.

II. Žalovaný má proti neúspešným žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia sa žalobou, podanou súdu dňa 25.04.2016 domáhali, aby súd určil, že „navrhovatelia sú ako spoloční členovia Okresného stavebného bytového družstva - Správa bytov oprávnení uplatniť a vykonávať svoje práva v Okresnom stavebnom bytovom družstve- - Správa bytov v rozsahu hlasovania na členskej schôdzi Okresného stavebného bytového družstva - Správa bytov s využitím počtu hlasov k veľkosti ich členského vkladu do Okresného stavebného bytového družstva tak, že na každých 16,60 € vkladu pripadá jeden hlas na členskej schôdzi“ a aby zaviazal odporcu nahradiť navrhovateľom celé trovy konania.

2. Žalobu odôvodnili tým, že sú spoločnými členmi Okresného stavebného bytového družstva - Správa bytov, pričom tento subjekt je právnym nástupcom Okresného stavebného bytového družstva Košice - okolie, ktoré dňa 29.05.2013 zaniklo bez likvidácie rozdelením na dve novozaložené družstvá, a to Okresné stavebné družstvo - Správa bytov a Bytové družstvo - Moldava nad Bodvou.

Žalobcovia ďalej uviedli, že Okresný súd Košice - okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/72/2012 v právnej veci žalobcu K.. I. V., proti žalovanému Okresnému stavebnému bytovému družstvu Košice - okolie uznesením zo dňa 18.06.2012, ktoré nadobudlo vykonateľnosť dňa 20.06.2012 nariadil predbežné opatrenie, ktorým prikázal Okresnému stavebnému bytovému družstvu Košice - okolie, IČO : 00 171 476 zdržať sa zmeny jeho platných a účinných stanov, a to až do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej. Predmetné rozhodnutie potvrdil Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 4Co/127/2012 zo dňa 20.09.2012.

Práva a povinnosti členov Okresného stavebného bytového družstva Košice - okolie boli upravené aj v stanovách Okresného stavebného bytového družstva Košice - okolie, a to v znení zmien prijatých naposledy dňa 25.11.2009.

Žalobcovia zdôraznili, že zhromaždenie delegátov Okresného stavebného bytového družstva Košice - okolie na svojich zasadnutiach v roku 2013 v čase účinkov uznesenia Okresného súdu Košice - okolie, sp. zn. 14C/72/2012 zo dňa 18.06.2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4Co/127/2012 zo dňa 20.09.2012 prijalo sériu rozhodnutí, ktoré mali za následok zrušenie Okresného stavebného bytového družstva Košice - okolie bez likvidácie a to rozdelením na vyššie označené dva novozaložené subjekty a tiež zrušilo aj práva členov Okresného stavebného bytového družstva Košice - okolie, ktoré im boli priznané stanovami.

Poukázali i na to, že na zhromaždení delegátov Okresného stavebného bytového družstva Košice - okolie dňa 12.12.2007 bola prijatá rozsiahlejšia zmena stanov rešpektujúc prípadnú majetkovú angažovanosť kohokoľvek v družstve priznaním hlasovacích práv v najvyššom orgáne družstva. Uvedené rozhodnutie podľa žalobcov rešpektovalo štandardné ekonomicko - hospodárskej vzťahy a malo motivačný charakter pre členov, aby sa majetkovo zúčastnili na chode družstva nad rámec svojho základného členského vkladu. Uvedli, že niekoľko členov Okresného stavebného bytového družstva Košice - okolie realizovalo dobrovoľný členský vklad v súlade so stanovami, pričom takto realizoval dobrovoľný vklad aj ich právny predchodca K. I. V., ktorý vložil do Okresného stavebného bytového družstva peňažnú sumu 500 000,- Sk a žalobcovia v septembri 2012 nadobudli práva spojené s týmto dobrovoľným členským vkladom.

Následne dňa 03.10.2012 žalobcom najvyšší výkonným orgán družstva - predstavenstvo, protiprávne zrušilo členstvo v družstve a napriek skutočnosti, že sa jednalo o paakt, pretože zloženie členov predstavenstva, ktoré rozhodovalo o zrušení ich členstva vôbec nebolo zapísané v obchodnom registri, o ktorej skutočnosti rozhodol Okresný súd Košice - okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 17Cb/7/2013, žalobcom dňa 09.10.2012 a 20.10.2012 zvolení a dosadení členovia predstavenstva, kontrolnej komisie a zhromaždenia delegátov Okresného stavebného bytového družstva Košice - okolie bránili vo výkone ich členských práv. Z uvedeného dôvodu sa žalobcovia členstva a výkonu práv členov domáhajú súdnou cestou, a to podaním návrhu na vyslovenie rozhodnutia zhromaždenia delegátov Okresného stavebného bytového družstva Košice - okolie o vylúčení člena za neplatné, o ktorom návrhu sa rozhoduje.

3. Na preukázanie svojich tvrdení predložili súdu uznesenie tunajšieho súdu, č. k. 14C/72/2012-11 zo dňa 18.06.2012, uznesenie Krajského súdu v Košiciach, č. k. 4Co/127/2012-189 zo dňa 20.09.2012, Notársku zápisnicu, sp. zn. Nz 16133/2013 zo dňa 16.05.2013, Pozvánku na zasadnutie Zhromaždenia delegátov pri OSBD Košice - okolie zo dňa 12.04.2013, výpis z obchodného registra právnych predchodcov žalovaného a žalovaného.

4. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 31.08.2016 uviedol, že žalobcovia na základe rozhodnutia predstavenstva Okresného stavebného bytového družstva Košice - okolie zo dňa 03.10.2012 nie sú členmi družstva, preto nie je daná aktívna vecná legitímácia na podanie predmetnej žaloby. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že o veci neplatnosti vylúčenia členov družstva - žalobcov prebieha súdne konanie, sp. zn. 14C/111/2014. Rozdelenie právneho predchodcu žalovaného uznesením zhromaždenia delegátov, ktoré žalobcovia spochybňujú, nikdy nebolo žiadnym členom družstva napadnuté, ani súd nevyslovil neplatnosť uvedeného uznesenia. Nerozporoval, že v rámci stanov jeho právneho predchodcu bol princíp rovnosti hlasov prelomený, avšak v zmysle platných stanov platí princíp družstevnej demokracie. Podľa jeho názoru neprináleží súdu určovať väčší počet hlasov členov družstva, ak to stanovky nepripúšťajú. V konaní o neplatnosť vylúčenia žalobcov z družstva vedenom na tunajšom súde, ak by žalobcovia uspeli, spor v tomto prebiehajúcom konaní by bol bezpredmetný. Ak by žalobcovia v uvedenom konaní neuspeli, prípadný vyhovujúci výrok súdu by bol prinajmenšom absurdný, nakoľko by priznával práva osobám, ktoré nie sú členmi družstva, a to všetko navyše nad rámec platných stanov. Žalobu z uvedených dôvodov považoval za zjavne nedôvodnú a navrhol, aby súd žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Ku vyjadreniu žalovaný pripojil stanovky žalovaného schválené dňa 22.04.2013, zmenené 27.04.2016.

5. Návrhom zo dňa 09.05.2017 na nariadenie neodkladného opatrenia sa žalobcovia domáhali, aby bola žalovanému uložená povinnosť znášať výkon práv žalobcov spočívajúcich vo výkone členských práv člena bytového družstva, ktoré boli členom a jeho právnym predchodcom priznané stanovami platnými a účinnými ku dňu 21.04.2013. K návrhu predložili výpis z obchodného registra právneho predchodcu žalovaného a žalovaného, uznesenie tunajšieho súdu, č. k. 14C/72/2012-111 zo dňa 18.06.2012, uznesenie Krajského súdu v Košiciach, č. k. 4Co/127/2012-189 zo dňa 20.09.2012, stanov právneho predchodcu žalovaného schválené dňa 25.11.2009, Dohodu o prevode časti členských práv a povinností medzi K. Y. a žalobcami zo dňa 24.09.2012, Oznámenie o nadobudnutí časti členských práv zo dňa 24.09.2012, príjmový pokladničný doklad č. T., Oznámenie o prijatí dobrovoľného členského vkladu, Hlavnú knihu za obdobie od 01.01.2012 do 31.12.2012, Zápisnicu z mimoriadneho zasadnutia Predstavenstva konaného dňa 03.10.2012, rozsudok tunajšieho súdu, č. k.17Cb/7/2013-184 zo dňa 29.04.2014, rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 2Cob/228/2014-221 zo dňa 25.06.2015, Oznámenie o nadobudnutí časti členských práv zo dňa 24.09.2012, Dohodu o prevode časti členských práv a povinností medzi I. M. a žalobcami zo dňa 24.09.2012, Oznámenie o prevode časti členských práv zo dňa 24.09.2012.

6. Súd uznesením zo dňa 05.06.2017, č. k. 8Cb/53/2016-179 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu absencie potreby okamžitej úpravy právnych pomerov medzi sporovými stranami zamietol, čo potvrdil aj odvolací súd uznesením zo dňa 09.08.2017, č. k. 4Cob/83/2017-192.

7. Súd uznesením zo dňa 25.07.2018 prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného pred Okresným súdom Košice - okolie pod sp. zn. 14C/111/2014, nakoľko v uvedenom súdnom konaní sa riešila otázka, ktorá mala význam pre rozhodnutie vo veci samej. V hore uvedenom konaní bolo rozhodnuté rozsudkom zo dňa 29.11.2017, ktorým súd určil, že uznesenie č. 03/11ZD/12 zo dňa 21.11.2012, prijaté zhromaždením delegátov Okresného stavebného bytového družstva Košice - okolie so sídlom Nám. budovateľov 16, Moldava nad Bodvou, IČO: 00 171 476, zapísaný v Obchodnom registri Okresného súdu Košice I, oddiel Dr, vložka č.768/V ako právnym predchodcom žalovaného o vylúčení T. A., nar. XX.XX.XXXX a E. A., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom W. L. Š. XX, Y. W. F. je neplatné a určil, že T. A. a E. A. sú členmi Okresného stavebného bytového družstva, správa bytov so sídlom na ul. Rožňavská 10, Moldava nad Bodvou, IČO: 47 248 611, zapísaný v Obchodnom registri Okresného súdu Košice I, oddiel Dr, vložka č.1391/V. Uvedený rozsudok potvrdil aj Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 09.05.2019.

8. Súd nariadil pojednávanie na deň 04.04.2022, na ktoré sa nedostavili žalobcovia, ani právny zástupca žalobcov, ktorý svoju neúčast' neospravedlnil, ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania, preto súd pojednával v ich neprítomnosti.

9. Žalobca na pojednávaní v prvom rade uviedol, že v decembri 2020 došlo k vylúčeniu oboch žalobcov ako členov družstva, a to rozhodnutím žalovaného z dôvodu porušenia čl. 19 ods. 2.1 a 2.2 a 2.4 platných stanov družstva, teda z dôvodu nepravidielných úhrad platieb spojených s užívaním bytu a z dôvodu neoprávneného vykonania stavebných úprav.

Rozhodnutie o vylúčení členov družstva bolo obom žalobcom doručené, pričom toto rozhodnutie v rámci uznesenia ešte opravené a aj táto oprava im bola doručená. Žalobcovia sa voči tomuto rozhodnutiu o vylúčení odvolali, avšak toto ich odvolanie bolo zo strany družstva zamietnuté, čo znamená, že za aktuálneho stavu nie sú členmi družstva, teda nemajú v konaní aktívnu legitímáciu. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť, trval na tom, že žalobcovia nemajú ani naliehavý právny záujem na určení podľa žalobného petitu, tak ako bol súdu predložený ešte podaním žaloby, preto požadoval žalobu zamietnuť. Poukázal na to, že žalobcovia opakovane sponchybovali skutočnosť, že k neplatným uzneseniam malo dôjsť aj v podstate vo vzťahu k samotnému rozdeleniu družstva. Žiadne z týchto uznesení nebolo nikdy napadnuté a družstvo dodnes funguje. To isté platí aj vo vzťahu k jednotlivým stanovám, tieto stanovky sa opakovane menili aktuálne platné stanovky z roku 2017, ktoré sú aj verejne dostupné na webovom portáli žalovaného, sú vlastne stanovky, ktoré zaviedli de facto rovnoprávnosť jednotlivých členov družstva, to znamená 1 člen = 1 hlas a táto skutočnosť sa nezmenila. Žiadal žalobu zamietnuť. Dal súdu do pozornosti, že pán JUDr. Dittrich zastupoval roky práve právneho predchodcu žalovaného, ešte Okresné stavebné družstvo Košice - okolie a mal za to, že konanie žalobcov resp. samotného advokáta porušuje základné princípy advokácie a je aj v rozpore s ustanoveniami zákona o advokácii § 21 písm. a) a písm. d), čo je aj v rozpore s etickými princípmi advokácie.

10. Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise a zistil tento skutkový stav:

Žalovaný vznikol dňa 30.05.2013 rozdelením zanikajúceho družstva Okresné stavebné bytové družstvo Košice - okolie a je právnym nástupcom zanikajúceho družstva Bytové družstvo - Moldava nad Bodvou. V konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 14C/111/2014 bolo rozsudkom zo dňa 29.11.2017 rozhodnuté, že žalobcovia sú členmi žalovaného družstva. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16.07.2019. Rozhodnutím žalovaného zo dňa 11.12.2020 v spojení s opravným uznesením žalovaného zo dňa 15.12.2020, č. uzn. 76/12P/2020 boli žalobcovia vylúčení z členstva v družstve z dôvodov uvedených v čl.19 ods. 2.1. , 2.2. a 2.4. platných stanov družstva.

Stanovy Okresného stavebného bytového družstva Košice - okolie - právneho predchodcu žalovaného - v úplnom znení zo dňa 25.11.2009:

Čl. 5 ods. 4: „Člen družstva sa môže zaviazat' na dobrovoľný členský vklad. Dobrovoľný členský vklad je ďalším členským vkladom, ktorého výšku určuje člen. Minimálna výška dobrovoľného členského vkladu je 20,- € a ich násobok celými číslami. Člen, ktorý sa rozhodol zaviazat' na splatenie dobrovoľného členského vkladu, písomne o tom upovedomí predstavenstvo. Týmto upovedomením je člen viazaný. O prijatí dobrovoľného členského vkladu, na ktorý s zaviazal člen, rozhoduje predstavenstvo na najbližšie konaní zasadnutí predstavenstva. Dobrovoľný členský vklad je splatný do 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia predstavenstva o prijatí dobrovoľného členského vkladu. Na uhradenie dobrovoľného členského vkladu sa môže člen družstva zaviazat' do 01.02.2008. Po tomto dátume je predstavenstvo povinné zamietnuť žiadosť o prijatie dobrovoľného členského vkladu.“

Čl. 7 ods. 2: „Manželia ako spoloční členovia majú jeden hlas na členskej schôdzi.“

Čl. 18 ods. 1 písm. b): „Člen môže previesť časť práv a povinností spojených s členstvom za podmienok uvedených v čl. 6 na iného člena toho istého družstva v prípadoch, keď člen prevádza časť práv a povinností spojených s členstvom v družstve týkajúce sa majetkovej účasti člena na majetku, podnikaní a ostatnom hospodárení družstva, ktorá prevyšuje účasť tvorenú základným členským vkladom.“

Čl. 64 ods. 6: „Členovi družstva, ktorý vložil do družstva dobrovoľný členský vklad podľa ustanovenia čl.5 ods.4 týchto stanov, sa zvyšuje počet hlasov na členskej schôdzi a to tak, že na každých 500,- Sk dobrovoľného členského vkladu pripadá jeden hlas.“

Stanovy žalovaného schválené uznesením Zhromaždenia delegátov dňa 22.04.2016, zmenené uznesením Zhromaždenia delegátov dňa 27.04.2016. čl. 12 ods. 7: „Uhradenie viacnásobku základného členského vkladu nemá vplyv na počet hlasov člena.“, čl. 44 ods. 3: „Člen, ktorý má v družstve jedno individuálne členstvo má 1 hlas.“

Dňa 24.09.2012 žalobcovia uzatvorili s členmi právneho predchodcu žalovaného dohody o prevode časti členských práv a povinností, ktorých predmetom bol prevod časti práv a povinností spojených s členstvom v družstve, a to v časti dobrovoľného členského vkladu vo výške 800 a 200 hlasov, ktorú skutočnosť žalobcovia v rovnaký deň oznámili právnemu predchodcovi žalovaného.

11. Súd vec právne posúdil podľa nasledujúcich ustanovení:

Podľa § 261 ods. 6, písm. b) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „ObZ“) touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy medzi zakladateľmi družstva a medzi členom a družstvom, pokiaľ vyplývajú z členského vzťahu v družstve, ako aj zo zmlúv o prevode členských práv a povinností, záväzkové vzťahy medzi členom štatutárneho orgánu a kontrolným orgánom družstva a záväzkové vzťahy medzi prokuristom a družstvom pri výkone jeho poverenia.

Podľa § 226 ods. 1 ObZ stanovy družstva musia obsahovať:

- a) obchodné meno a sídlo družstva,
- b) predmet podnikania (činnosti),
- c) vznik a zánik členstva, práva a povinnosti členov k družstvu a družstva k členom,

- d) výšku základného členského vkladu, prípadne aj výšku vstupného vkladu, spôsob splácania členských vkladov a vyporiadanie členského podielu pri zániku členstva,
- e) orgány družstva a počet ich členov, dĺžku ich funkčného obdobia, spôsob ustanovovania, pôsobnosť a spôsob ich zvolávania a rokovania,
- f) spôsob použitia zisku a úhrady prípadnej straty,
- g) tvorbu a použitie nedeliteľného fondu,
- h) ďalšie ustanovenia, ak to vyplýva z tohto zákona.

Podľa § 223 ods. 5 ObZ členovia družstva sa môžu zaviazat', pokiaľ to stanovy pripúšťajú, k ďalšiemu členskému vkladu a k ďalšej majetkovej účasti na podnikaní družstva za podmienok určených stanovami.

Podľa § 229 ObZ členské práva a povinnosti môže člen previesť na iného člena družstva, pokiaľ to stanovy nevylučujú. Dohoda o prevode členských práv a povinností na inú osobu podlieha súhlasu predstavenstva. Stanovy môžu určiť dôvody, ktoré prevod vylučujú. Proti zamietavému rozhodnutiu sa môže člen odvolať na členskú schôdzu. Rozhodnutím predstavenstva alebo členskej schôdze o schválení dohody o prevode členských práv a povinností sa stáva nadobúdateľ členských práv a povinností členom družstva v rozsahu práv a povinností prevádzajúceho člena. Stanovy môžu určiť prípady, keď predstavenstvo nesmie odmietnuť súhlas s prevodom členských práv a povinností alebo sa nevyžaduje súhlas predstavenstva.

Podľa § 230 ObZ prevod práv a povinností spojených s členstvom v bytovom družstve na základe dohody nepodlieha súhlasu predstavenstva. Členské práva a povinnosti spojené s členstvom prechádzajú na nadobúdateľa vo vzťahu k družstvu predložením zmluvy o prevode členstva príslušnému družstvu alebo neskorším dňom uvedeným v tejto zmluve. Tie isté účinky ako predloženie zmluvy o prevode členstva nastávajú, len čo príslušné družstvo dostane písomné oznámenie doterajšieho člena o prevode členstva a písomný súhlas nadobúdateľa členstva.

Podľa § 240 ods. 1 ObZ pri hlasovaní má každý člen jeden hlas, pokiaľ stanovy neurčujú inak.
Podľa § 269 ods. 2, prvá veta ObZ, účastníci môžu uzavrieť aj takú zmluvu, ktorá nie je upravená ako typ zmluvy. Ak však účastníci dostatočne neurčia predmet svojich záväzkov, zmluva nie je uzavretá.

Podľa § 34 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 5 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu.

Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné dokazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 217 ods. 1 CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania tým nie sú dotknuté.

12. V zmysle rozsudku Najvyššieho súdu SR z 29. 06. 2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009 aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta.

13. V prejednávacom prípade bola aktívna legitímácia žalobcov sporná a neistá už od začatia konania. V čase podania žaloby, t. j. 25.04.2016 prebiehalo konanie vedené na Okresnom súde

Košice - okolie pod sp.zn. 14C/111/2014, predmetom ktorého bolo určenie, že uznesenie č. 03/11ZD/12 zo dňa 21.11.2012, prijaté zhromaždením delegátov Okresného stavebného bytového družstva Košice - okolie so sídlom Nám. budovateľov 16, Moldava nad Bodvou, IČO: 00 171 476, zapísaný v Obchodnom registri Okresného súdu Košice I, oddiel Dr, vložka č.768/V ako právnym predchodcom žalovaného o vylúčení T. A., nar. XX.XX.XXXX a E. A., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom W.. L.. Š. XX, Y. W. F. je neplatné, a tiež určenie, že žalobcovia sú členmi Okresného stavebného bytového družstva, správa bytov so sídlom na ul. Rožňavská 10, Moldava nad Bodvou, IČO: 47 248 611, zapísaný v Obchodnom registri Okresného súdu Košice I, oddiel Dr, vložka č.1391/V.

14. V zmysle rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004 na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno - právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno - právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno - právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno - právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide.

15. Spornosť členstva žalobcov v družstve bola odstránená rozhodnutím Okresného súdu Košice - okolie vo vyššie uvedenom konaní vedenom pod sp. zn. 14C/111/2014, kedy konajúci súd žalobe vyhovel, čo rozsudkom zo dňa 09.05.2019 potvrdil aj Krajský súd v Košiciach.

16. Rozhodnutím o vylúčení člena družstva zo dňa 11.12.2020 v spojení s opravným uznesením zo dňa 15.12.2020, č. 76/12P/2020 v spojení s rozhodnutím Zhromaždenia delegátov zo dňa 21.01.2021 o odvolaní proti uvedenému rozhodnutiu o vylúčení žalobcov z družstva došlo k strate aktívnej vecnej legitímácie žalobcov na podanie žaloby proti žalovanému, nakoľko žalobcovia objektívne v čase rozhodnutia konajúceho súdu nie sú účastníkmi hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzujú svoj právny nárok.

17. Následkom nedostatku aktívnej vecnej legitímácie je zamietnutie žaloby. Keďže žalobcovia v čase vyhlásenia rozhodnutia konajúceho súdu nedisponovali aktívnou vecnou legitímáciou v spore, súd nemal inú možnosť ako žalobu v dôsledku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie zamietnuť.

18. Jedným zo základných princípov družstevného práva je demokratická kontrola členov družstva, čo znamená, že družstvá sú demokratické organizácie kontrolované svojimi členmi, ktorí sa aktívne podieľajú na plánovaní ich stratégií a rozhodnutí. Primárne členovia družstiev majú rovnaké hlasovacie práva a družstvá na ďalších úrovniach sú taktiež organizované demokratickým spôsobom.

19. Uvedený princíp upravený v stanovách Medzinárodného družstevného zväzu zodpovedá zákonnému ustanoveniu § 240 ObZ. Obchodný zákonník síce oprávňuje stanovami konkrétneho družstva upraviť princíp: jeden člen - jeden hlas inak, avšak ani úprava v stanovách ako v základnom korporáčnom dokumente družstva obdobne ako v spoločenskej zmluve pri obchodných spoločnostiach nesmie obchádzať zákon ani odporovať dobrým mravom.

20. Súčasný znenie stanov žalovaného rešpektuje vyššie uvedený demokratický princíp družstevného práva, čo v priebehu konania nebolo sporným, nakoľko túto skutočnosť žalobcovia nenamietali. Preto má súd za to, že žaloba žalobcov trpela aj nedostatkom naliehavého právneho záujmu v zmysle § 137 CSP.

21. Ustanovenie stanov družstva, ktoré by umožňovalo jednotlivým členom družstva nadobudnúť taký počet hlasov, ktorý by prevyšoval všetkých ostatných členov družstva, a tým by bránil ostatným členom družstva vykonávať svoje práva vyplývajúce z členstva v družstve, by bolo v rozpore s demokratickými princípmi družstevného práva a dobrými mravmi, preto by boli stanovy v uvedenom ustanovení neplatné v zmysle § 39 OZ a v súlade s článkom 5 CSP by takéto zjavné zneužitie práva nepoživalo právnu ochranu, preto by súd musel žalobu zamietnuť.

22. Podľa komentára k Obchodnému zákonníku, Obchodný zákonník, 5. vydanie, 2016, s. 1022 - 1023, s. 1009-1013: F. J., Y. T.: „Členské práva a povinnosti sú také práva a povinnosti, ktoré sú spojené s

členstvom v družstve. Ide o práva a povinnosti majetkovej povahy (napr. povinnosť splatiť vklad, právo na podiel na likvidačnom zostatku) a zároveň aj nemajetkovej povahy (napr. právo hlasovať na členskej schôdzi, právo na informácie). V dôsledku prevodu členských práv a povinností medzi členmi družstva vznikajú nadobúdateľovi spravidla aj nové práva a povinnosti majetkovej povahy (pribudne mu povinnosť splatiť vklad aj za svojho predchodcu, bude mať právo na vyšší podiel na likvidačnom zostatku a pod.), pričom práva a povinnosti nemajetkovej povahy mu zostanú spravidla tie isté (právo hlasovať, právo na informácie). Členské práva a povinnosti spojené s členstvom v družstve tvoria jeden celok práv a povinností relatívne neoddeliteľne spojených obdobne ako práva a povinnosti spojené s obchodným podielom v spoločnosti s ručením obmedzeným. Členské práva a povinnosti sú neoddeliteľné od členstva. Z povahy veci vyplýva, že pri prevode členských práv a povinností spojených s členstvom v družstve nie je možné prevádzať len niektoré z týchto práv a povinností, pretože by sa tým poprela samotná podstata členstva v družstve, t. j. nadobúdateľ by nebol členom družstva v rozsahu práv a povinností vyplývajúcich z členstva. Členský vklad, ktorý je súčasťou základného imania, sa skladá zo základného členského vkladu a ďalšieho členského vkladu. K ďalšiemu členskému vkladu sa člen môže zaviazat iba vtedy, ak to stanovby pripúšťajú. Z dikcie zákona vyplýva možnosť člena zaviazat sa k prevzatiu ďalšieho členského vkladu. Ďalším členským vkladom môže byť napríklad peňažná účasť člena na výstavbe družstevného bytu. Prevzatie ďalšieho členského vkladu má vplyv na podiel na zisku, na výšku vyrovnacieho podielu a podielu na likvidačnom zostatku, ak stanovby neurčia inak. Nemá však vplyv na počet hlasov na členskej schôdzi.“ Z uvedeného vyplýva, že prevod časti členských práv spojených v členstvom v družstve, a to v časti dobrovoľného členského vkladu v určitom počte hlasov je z podstaty družstevného práva a členstva v družstve vylúčený. Preto žalobcovia nemohli nadobudnúť dohodou o prevode časti členských práv a povinností časť práv a povinností v rozsahu časti dobrovoľného členského vkladu v určitom počte hlasov.

23. Na doplnenie súd uvádza, že aj keby žalobcovia boli v čase vyhlásenia rozhodnutia konajúceho súdu členmi žalovaného, nárok žalobcov je zo všetkých vyššie uvedených dôvod nedôvodný, čoho dôsledkom by bolo zamietnutie žaloby v celom rozsahu.

24. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

25. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

26. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. Súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, teda podľa úspešnosti žalobcov v konaní. Žalobcovia boli v konaní neúspešní, preto súd rozhodol, že žalovaný má proti neúspešným žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Košice - okolie.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie musí byť podpísané a predložené v 2 rovnopisoch.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).